

**ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ OKUL ÖNCESİ
ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ MEZUNU ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETMENLİK
DENEYİMLERİNİN İNCELENMESİ****Osman CESUR*****Mehmet SAĞLAM******ÖZET**

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından 2000 yılında okul öncesi bölümü açılmış ve aynı yıl bölüme öğrenci alınmaya başlanmıştır. Bölümü sadece kız meslek lisesi çocuk gelişimi bölümünden mezun olmuş ve üniversiteye giriş sınavından yeterli puanı almış öğrenciler tercih edebilmişlerdir. 2011 yılına kadar bu şartları sağlayan öğrencilerin alımı devam etmiş ve 2012 yılında öğrenci alımına son verilmiştir. Sadece mevcut öğrenciler mezun edilerek bölüm daha sonra kapatılmıştır. Araştırmanın amacı, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi mezun okul öncesi öğretmenlerinin kendi özgün anlatılarına dayalı mesleki deneyimlerini ortaya çıkarmaktır. Çalışmanın yöntemi sözlü tarih yöntemi olup görüşülen kişilere kartopu tekniği ile ulaşıp görüşmeler öğretmenlerin izinleri doğrultusunda kayıt altına alınarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma için ikisi deneme amaçlı olmak üzere 22 okul öncesi öğretmeni ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın bulgularına göre öğretmenlerin açık öğretim fakültesini tercih etmelerinin nedenlerinden bazıları; ailenin yanında kalmak, eğitimleri süresince ücretli öğretmenlik yapmak şeklindedir. Açıköğretim Fakültesinde okumanın olumlu ve olumsuz yanları belirtilmiştir. Öğretmenler kız meslek liselerinden mezun oldukları için genel olarak kendilerini meslekte yeterli hissetmişler ve karşılaştıkları sorunları çözmüşlerdir. Katılımcıların açık öğretim ve uzaktan eğitime ilişkin düşünceleri mesleklerini yaparken değişmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Açık öğretim, okul öncesi öğretmenliği, sözlü tarih yöntemi, öğretmen yetiştirme.

**EXAMINING THE TEACHING EXPERIENCES OF TEACHERS GRADUATED
FROM ANADOLU UNIVERSITY OPEN EDUCATION FACULTY PRESCHOOL
TEACHING DEPARTMENT****ABSTRACT**

Anadolu University Open Education Faculty opened the pre-school department in 2000 and students started to be admitted to the department in the same year. Only students who graduated from the department of child development in a girls' vocational high school and who got enough points in the university entrance exam were able to choose the department. Until 2011, the admission of students who met these conditions continued and in 2012, the admission of students was terminated. Only the current students were graduated and the department was closed later. The aim of the study is to reveal the professional experiences of pre-school teachers graduated from Anadolu University Open Education Faculty based on their own unique narratives. The method of the study is the oral history method, and the interviewees were reached with the snowball technique and the interviews were recorded in line with the permission of the teachers. For the study, 22 pre-school teachers were interviewed, two of which were for trial purposes. According to the findings of the study, some of the reasons why teachers prefer open education faculty are; staying with the family, working as a paid teacher during their education. The positive and negative aspects of studying at the Open Education Faculty are stated. Since the teachers graduated from girls' vocational high schools, they generally felt competent in the profession and solved the problems they encountered. The opinions of the participants about open education and distance education did not change while they were doing their jobs.

Keywords: Open education, preschool teaching, oral history method, teacher training.

* MEB, Okul Müdürü, Yozgat Bozok Üniversitesi, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, osmancesur13@gmail.com, Orcid: 0000-0001-5141-5300

** Doç. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, mehmet.saglam@bozok.edu.tr, Orcid: 0000-0002-7166-7393

Araştırma Makalesi

Sayfa Sayısı: 1037-1055

Makale Geliş Tarihi: 12.05.2022

Makale Kabul Tarihi: 19.08.2022

Makale Yayın Tarihi: 31.08.2022

1. GİRİŞ

Okul öncesi eğitim kurumlarına öğretmen yetiştirmek için kurulan okullardan ilki 1914'te İstanbul'da Darümuallimat'ta açılan Ana Muallime Mektebi'dir. İstanbul'dan sonra taşrada da açılan bu mekteplerin sayısı 1914 yılının sonunda 120'ye ulaşmıştır (Erkek, 2009:129). 1915'te yayımlanan Ana Mektepleri Nizamnamesi'nden (Gelişli, 2005:114) sonra kalabalık nüfuslu kentlerde anaokulu sayısı artmaya başlamış ve resmi anaokulları için bir program hazırlanmıştır (Ünüvar ve Pişgin Çivik, 2014:20). Birkaç aylık bir zaman diliminde sayısı çok fazla artan ana mektepleri hem plansızlık hem de okuldan mezun öğretmenlerin tamamının çalışabileceği sayıda anasınıflı olmaması sebebiyle 1919'da kapatılmıştır (Altay, İra, Ünal Bozcan ve Yenil, 2011:660). Osmanlı'nın son zamanlarında denenen okul öncesi öğretmen yetiştirme çabalarının karşılık bulmadığı söylenebilir.

Cumhuriyetin ilanından sonra birçok alanda olduğu gibi öğretmen yetiştirme alanında da yeniden harekete geçilmiştir. Okul öncesi öğretmeni yetiştirmek için ilk olarak 1927'de Ankara'da, eğitim süresi iki yıl olan Ana Öğretmen Okulu açılmıştır. 1930-31 eğitim-öğretim döneminde ise okul İstanbul'a taşınmış ve iki yıl eğitim verdikten sonra kapatılmıştır (Altay vd., 2011:661). 1928 yılında Harf İnkılabı'nın ilan edilmesiyle ilköğretimde ülke genelinde bir seferberlik başlatılmıştır. Bu sebeple, anaokullarına ayrılan bütçe ilkokullara ayrılmış ve Ana Öğretmen Okulu kapatılmıştır (Tüfekci, 2018:19). 1932'de ise İstanbul Belediyesi tarafından çocuk yuvası açılmıştır. Bu yuvada, çocuklarına bakacak kimsesi olmayan çalışan annelerin çocuklarına eğitim verilmiştir (Ünüvar ve Pişgin Çivik, 2014:27).

Öğretmen yetiştirme ve kurumsallaşma adına okul öncesi eğitimde 1960 yılına kadar kayda değer bir gelişme görülmemiştir (Dağlıoğlu ve Genç, 2018:188). 1961 yılında 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Temel Kanunu çıkartılmıştır. Bu kanunun 17. maddesi ile okul öncesi eğitim kurumlarına öğretmen yetiştirme için birtakım kriterler getirilmiştir. Öğretmen okullarından veya öğretmen yetiştirmek için açılacak özel bölümlerden, lise veya kız enstitüsünden mezun olan veya kursları başarılı bir şekilde tamamlayanların anaokulu öğretmeni olarak göreve başlayacağı belirtilmiştir (Oktay, 2016:36). Kız Enstitülerinin Çocuk Gelişimi ve Eğitim bölümleri, meslek derslerinin yanında öğretmenlik formasyon dersleri de vererek öğretmen yetiştirme görevini 1970'li yılların ortasına kadar devam ettirmiştir (Duman, 2017:334).

Türkiye'nin on ilinde, 1961-62 eğitim-öğretim yılında yeni anasınıfları açılmıştır. Açılan bu anasınıflarında görev yapmaları için İlköğretmen Okulu'ndan mezun 20 öğretmen atanmıştır (Ünüvar ve Pişgin Çivik, 2014:27). Atanan öğretmenler, mevcut okul öncesi öğretmeni ihtiyacını karşılayamamıştır. Bu sebeple 1963-64 eğitim-öğretim yılında 0-6 yaş grubu çocukların bakımı ve eğitimine yönelik 3 yıl süreli çocuk gelişimi ve eğitimi bölümleri açılmıştır (Tüfekci, 2018:19). İlköğretmen Okulları'nın programı 1971 yılında değiştirilerek öğretim süresi 4 yıla çıkartılmıştır. Ayrıca meslek derslerinin dışında "Okul Öncesi Eğitimi" dersi eklenerek bu okullardan mezun olan öğretmenlerin anasınıflarında görev yapmaları için olanak sağlanmıştır (Dağlıoğlu ve Genç, 2018:188).

1981 yılında çıkarılan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile eğitim enstitüleri eğitim fakültelerine dönüştürülmüş ve üniversitelere bağlanmıştır. Üniversiteler de yeni kurulan

Yükseköğretim Kurulu'nun çatısı altında toplanmıştır (Web 1). Eğitim fakültelerinde anaokulu öğretmenini yetiştiren programın öğrenim süresi 1991-92 eğitim-öğretim yılından itibaren 4 yıla çıkartılmıştır. İlköğretim programlarına öğretmen yetiştiren programlar 1997-98 eğitim-öğretim yılından itibaren tek çatı altında toplanmış ve "okul öncesi öğretmenliği anabilim dalı" olarak ilköğretim bünyesinde yer almıştır (Oktay, 2016:36).

1998-1999 öğretim yılında eğitime başlayan eğitim fakültelerinin ilköğretim bölümü okul öncesi öğretmenliği lisans programları 2002 yılında ilk mezunlarını vermiştir (Dağlıoğlu ve Genç, 2018:188). Ancak MEB, mevcut öğretmen adaylarının okul öncesi öğretmeni ihtiyacını karşılayamayacağını düşünerek, 2000 yılında Anadolu Üniversitesi ile iş birliği yaparak Açıköğretim Fakültesi'nde Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı'nın açılmasına karar vermiştir (MEB, 2000). 2006 yılında XVII. Milli Eğitim Şurası'nda anasınıfı düzeyindeki okul öncesi eğitiminin zorunlu olması için çalışmalar yapılması, okul öncesi eğitim kurumlarının yaygınlaştırılması ve bu kurumlara ayrılan bütçenin artırılması kararlaştırılmıştır (Tüfekci, 2018:19). 2012 yılında İlköğretim Genel Müdürlüğü ve Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü birleştirilerek Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'ne dönüştürülmüş ve okul öncesi eğitim kurumlarına ilişkin esaslar Temel Eğitim Genel Müdürlüğü yönetmeliğine göre yürütülmeye başlanmıştır (Ünüvar ve Pişgin Çivik, 2014:27). 25.01.2000 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı ile Anadolu Üniversitesi arasında imzalanan protokol gereği başlatılan Açıköğretim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği programı, 2012 yılına kadar Eğitim Fakültelerinde uygulanmakta olan örgün okul öncesi öğretmenliği lisans programlarına eşdeğer bir program olarak mezun vermiş, 2012 yılında da adı geçen bölüme öğrenci alımı sonlandırılmıştır (MEB, 2000).

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nde yer alan OÖLP'nin temel amacı, ülkemizin ihtiyaç duyduğu okul öncesi öğretmenlerini uygun maliyetlerle kaliteli eğitim vererek amaçlanan nitelikte, istenilen sayıda yetiştirmek olmuştur. OÖLP'ye yerleşen öğrencilerin istekleri doğrultusunda ilk iki yılı başarıyla tamamladıktan sonra kayıtlarını sildirip "ön lisans diploması" alma imkânı sunulmuştur. Ayrıca MEB'in ihtiyaç duyması halinde öğrenimleri devam eden öğretmen adayları ek ders ücreti karşılığında ücretli öğretmenlik yapabilmişlerdir. MEB'in mevzuat hükümlerine göre OÖLP'den başarıyla mezun olanlar belirlenen ihtiyaç oranında okul öncesi öğretmeni olarak atanmışlardır (Web 2).

Açıköğretim Fakültesi OÖLP'de yer alan dersler teorik ağırlıklı dersler olup uzaktan eğitim yoluyla verilmiştir. Beşinci dönemde yer alan Okul Deneyimi, yedinci dönemde yer alan Öğretmenlik Uygulaması I ve sekizinci dönemde yer alan Öğretmenlik Uygulaması II ve Toplum Hizmet Uygulamaları dersleri uygulamalı olarak okutulmuştur. Uygulama için öğrencilerin ikamet ettikleri illerde yer alan bağımsız anaokullarında staj uygulaması yapılmıştır. Dönem içinde bir ara sınav ve bir dönem sonu sınavı uygulanmıştır. Sınavlar, dört seçenek bulunan çoktan seçmeli sorulardan oluşmuştur. Öğrencilerin mezun olabilmesi için sekiz dönem sonunda tüm derslerinden başarılı olması ve 4,00 üzerinden en az 2,00 not ortalamasına sahip olmaları gerekmektedir (Web 3). Mezun olan öğretmen adayları resmi ve özel kurumlarda bulunan kreş, anaokulu, anasınıfı, özel sınıf, çocuk kulübü ve etüt merkezlerinde okulöncesi öğretmeni olarak görev yapabilmektedirler.

Çalışmanın literatürüne ilişkin bir inceleme yapıldığında, sözlü tarih yöntemi ile doğrudan okul öncesi öğretmenlerine yönelik sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Ancak, okul öncesi eğitimi, okul öncesi programı ve öğretmen yetiştirmeye yönelik farklı yöntemlerle gerçekleştirilmiş birçok çalışma mevcuttur. Düşek ve Dönmez (2012), çalışmalarında okul öncesi eğitiminin öneminden ve çocuğun bu dönemde oldukça hızlı öğrendiği; çocuğun çok yönlü gelişimi için okul öncesi eğitimi alması gerekliliğinin üzerinde durulmuştur. Türkiye’de uygulanan okul öncesi eğitim programlarının incelendiği çalışmada 1994 öncesi, 2002, 2006 Okul Öncesi Eğitim Programı açıklanmıştır. Özbay Karlıdağ ve Sağlam (2021)’in amaçsal örnekleme yoluyla seçilmiş 20 okul öncesi öğretmeniyle, sözlü tarih yöntemiyle yaptıkları çalışmaları okul öncesi öğretmenlerinin mesleğe başladıkları ilk (1-3) yıllardaki karşılaştıkları sorunları ve bu sorunlara yönelik geliştirdikleri çözüm önerilerini içermektedir. Mesleğin ilk yılında öğretmenlerin, çoğunlukla heyecan ve mutlulukla birlikte stres, umutsuzluk, hayal kırıklığı ve korku duygularını yaşadıkları ve velilerle kurulan etkili iletişimin, öğretmenlerin mesleki gelişimine katkı sunduğu görülmüştür.

Ergen ve Günay (2019), 121 okul öncesi öğretmenin görüşlerini anket aracılığıyla ortaya çıkardığı Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çalıştığı Kurumlarda Yaşadığı Yönelimsel Sorunlarla İlgili Görüşleri adlı çalışmada öğretmenlerin okulda karşılaştıkları olayları ne derecede sorun olarak gördükleri ve bu sorunların çözümüne katılmak isteyip istemediklerini araştırmışlardır. Çalışma sonucunda öğretmenlerin genel olarak durumlarından şikayetçi olmadıkları, herhangi bir sorun durumunda yeni çözüm yolu buldukları görülmüştür.

Güler (2018), Açık ve Uzaktan Öğrenme Ortamlarında Esneklik adlı çalışmada uzaktan eğitimin süreç içerisinde nasıl şekillendiğinden bahsetmiştir. Mektupla yazılarak başlayan uzaktan eğitim süreci günümüzde daha geniş ve süreci daha iyi tanımlayan açık ve uzaktan öğrenme olarak yerini almaktadır. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi’ni kurumsal, teknolojik, etik ve kaynaklı açıdan incelemiştir. Esnekliğin her zaman avantaj sağlamadığına, dezavantajlarının da var olduğuna yer vermiştir. Ancak Zaborova, Glazkova ve Markova (2017), Pozdnyakova ve Pozdnyakov (2017), Lenar, Arturb, Ullubic ve Nailya (2014) çalışmalarında esnekliğin uzaktan eğitimin olumlu yanı olduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra Lenar, Arturb, Ullubic ve Nailya (2014) ve Zaborova, Glazkova ve Markova (2017) maddi açıdan uzaktan eğitimin daha avantajlı olduğunu fakat iletişimsizliğin dezavantaj olduğunu ifade etmişlerdir. Pozdnyakova ve Pozdnyakov (2017) da çalışmada deneyim eksikliğinin dezavantaj olduğunu belirtmiştir. Turdieva (2021), okul öncesinde devlet müfredatının rolünü incelediği araştırmasında okul öncesi eğitimi geleceğin temeli olarak tanımlamıştır. Hükümet tarafından fiziki donanımın sağlanması gerekliliği ifade edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin kullandıkları malzemelerin de hükümet tarafından temin edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Thompson (1988), sözlü tarih yöntemini anlattığı çalışmada sözlü tarihin yeni çalışma alanları açtığını dile getirmiştir. Sözlü tarih çalışmalarında yaşanan zorlukları belirtmiştir. Deneyim ile kaynakların kullanılmasına vurgu yapmıştır. Sözlü tarihin, bilimsel standartlara uyma nedenini açıklamıştır. Sağlam’ın (2015) 1960-1970 yıllarında Yozgat Lisesi’nden mezun olan öğrencilerle sözlü tarih yöntemi ve kartopu tekniğiyle görüşmeler yaptığı 1960-1970 Period Yozgat High School Graduates: Our Teachers adlı çalışmada öğrencilerin öğretmenleriyle olan ilişkileri, dönemin eğitim uygulamaları ve öğrencilerin

yaşadıkları olayların zihinlerinde nasıl yer ettiği ortaya çıkartılmıştır. Öğrencilerin anlatıları sayesinde dönemin özellikleri hakkında bilgi sahibi olmak mümkündür.

2000-2012 yılları arasında her yıl ortalama 2050 kişinin kaydolduğu AÜ AÖF OÖPL'ye ilişkin kapsamlı bir çalışmaya rastlanmamaktadır. Dönemin öğrencileri, şimdinin öğretmenleri ile görüşmeler yapılarak yaşadıkları deneyimler kendi ifadeleri ile açıklanmış ve program hakkında bilgi sahibi olmak hedeflenmiştir. Sözlü tarih yönteminin kullanıldığı bu çalışmada, uzaktan eğitim yoluyla yetişen öğretmenlerin eğitim süreçlerinde edindiği bilgiler ile öğretmenlik pratikleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

Bu çalışmanın yöntemi, nitel araştırma yöntemi kapsamına giren sözlü tarih yöntemidir. Çalışmada kartopu yöntemi ile toplam 22 açık öğretim fakültesi mezunu okul öncesi öğretmene ulaşılmıştır. Sözlü tarih, sınırları belirlenmiş bir zaman dilimine ait bireysel şahitlik veya deneyimlerin, hafızalardan çıkarılıp değerlendirilerek toplumların tarihlerinin oluşumuna katkı sunan bir araştırma yöntemidir (Akbulut, 2014:1). Sözlü tarih, esnek bir yöntem olduğu için bir kültürün ve bireyin düşünce dünyası ve duygularına ulaşılabilir. Tarihte herhangi bir yazılı belge bırakamamış kişilerin belge bırakabilmeleri için bir fırsat sağlar. Bu sayede eşitlik ilkesine uyum sağlamak için çaba gösterilmiş olur (Sağlam, 2012:275).

Geçmişte, belirli bir dönemde yaşayan insanları anlayabilmek için, dönemin olaylarını, olayların yaşayanlar için ne ifade ettiğini bilmek gerekmektedir (Tan, Şahin, Sever ve Bora, 2007:11). O dönemde yaşayanların olaylar karşısında hissettiklerini, tepkilerini, düşüncelerini kendi ağızlarından dinleyerek bir çıkarım yapılabilmektedir (Sağlam, 2014:7). Böylelikle sözlü tarih yöntemiyle görüşülen kişilerin, anlattıklarıyla geçmişi tekrar anımsamaları sağlanmakta ve bu kişiler için önemli birer belge bırakmaktadır. Sözlü tarih yönteminde araştırmacı, katılımcının belirli bir olaya ilişkin deneyimlerini bir zaman çizelgesi kullanarak anlatmasını isteyebilir. Böylece belirli bir olaya ilişkin deneyimlerin gelişimi, daha rahat bir şekilde çözümlenebilir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2018:286). İnsanların daha önce anlatmadığı, unuttuğu veya herhangi bir biçimde kaydetmediği olaylar sözlü tarih yöntemi sayesinde ortaya çıkmaktadır (Tan vd., 2007:11).

2.1.Çalışma Grubu

Araştırma, 2000-2012 eğitim-öğretim yıllarında Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP'ye devam eden öğretmenlerin mesleki deneyimlerine ilişkin anlatılarını içermektedir. Çalışmaya 2020-2021 eğitim-öğretim yılı birinci döneminde Yozgat-Merkez'de görev yapan Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP mezunu 22 okul öncesi öğretmeni katılmıştır. Araştırmaya katılımcılar gönüllülük esasına göre katılmışlardır. Araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formları hazırlanmıştır. Araştırmanın kapsamı ve izin yazısı ekte sunulmuştur. Öğretmenlerden sadece biri ön lisans mezunu olarak öğretmenliğe başlamış, 21 kişi ise lisans mezunu olarak göreve başlamıştır. Öğretmenlerin yarısı 10-15 yıl, altısı 5-10 yıl ve dördü de 15-20 yıllık deneyime sahiptir.

2.2.Verilerin Toplanması

Sözlü tarih yöntemi ile yapılan görüşmeler öncesinde öğretmenlere araştırmaya ilişkin kısa bilgi verilmiş, verilerin izinleri dahilinde kayıt edileceği söylenmiş ve görüşmelerden elde edilecek bilgilerin herhangi bir yerde paylaşılmayacağı belirtilmiştir. Yapılan görüşme sırasına göre öğretmenlere kodlar verilerek bulgular oluşturulmuştur. Öğretmenlere araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme soruları sorulmuştur. Yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Covid-19 virüsü kaynaklı salgın nedeniyle haftada bir gün okula giden öğretmenlerle, okula gittikleri gün içerisinde sosyal mesafe kurallarına uyararak yüz yüze görüşme yapılmıştır. İki öğretmen ile de telefon görüşmesi yapılmış ve kaydedilmiştir. Görüşmelerden öğretmenler tarafından Sözlü Tarih Veri Belgesi doldurulmuştur. Ayrıca görüşmeler sonrasında her görüşme için sözlü tarih hikayesi yazılmıştır (Tan vd., 2007:11). Çalışmada etik ilkeler göz önünde bulundurularak veriler toplanmıştır. Çalışmaya başlamadan önce Yozgat Bozok Üniversitesi Etik Komisyonu'ndan Etik Kurul Onayı ve Yozgat İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden veri toplama izni alınmıştır.

2.3.Verilerin Analizi

Öğretmenlerin izniyle ses kayıt cihazına kaydedilen görüşmeler aslına uygun olarak deşifre edilmiştir. Görüşmeler deşifre edildikten sonra içerik analizine tabi tutulmuşlardır. Metin içeriğine göre kodlar oluşturulmuştur. Kodların anlamlı ve kapsayıcı olmalarına dikkat edilmiştir (Miles ve Huberman, 2015:55). Daha sonra kodların anlam bütünlüğü önemsenerek kategorilere ayrılmış ve onlardan da temalar elde edilmiştir (Merriam, 2018:173). Oluşturulan temalar doğrultusundan veriler analiz edilmiştir. Ayrıca görüşme yapılan öğretmenlerin düşüncelerini sunabilmek için doğrudan alıntılara da yer verilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2018:243).

3. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde 22 öğretmenle sözlü tarih yöntemiyle yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular yer almaktadır. Her bir görüşme sorusunu yansıtacak şekilde alt başlıklar oluşturulmuştur. Oluşturulan başlıklarda doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

3.1.Açık Öğretimi Tercih Etme Nedeni

Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP mezunu öğretmenlerin deneyimlerine ilişkin araştırma yapılırken öğretmenlere yöneltilen ilk soru, onların açık öğretim fakültesini tercih etme nedenlerini ortaya çıkarmak için sorulmuştur. Öğretmenlerin AÖF OÖLP'yi tercih etme nedenlerinden elde edilen kodlar ve tema Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Öğretmenlerin Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP Bölümünü Tercih Etme Nedenleri

Tema	Kodlar
Tercih nedeni	Aileye yakınlık
	Maddi nedenler
	Üniversiteye giriş sınav puanı
	Öğretmenlerin yönlendirmesi
	Lisans tamamlama

Öğretmenler AÖF OÖLP'yi tercih etme nedenlerini aile, maddi nedenler, üniversite sınavından alınan puan, öğrencilerin bu fakülteleere yönlendirilmesi, daha kolay iş edinme ve lisans tamamlama olanağı verme şeklinde ifade etmişlerdir. Bu nedenler arasında en yaygın olanlar aile yanında okuma tercihi, evlilikten dolayı aileden ayrı kalamama olarak görülmektedir.

Ailenin yanında kalmak için AÖF OÖLP'yi tercih etme nedeni ebeveyn isteği ve evli olma (eşten veya çocuktan ayrılamama) iki alt tema olarak belirginleşmektedir. Örneğin, anne babasının isteğine bağlı olarak bu fakülteyi tercih eden Ö6 bu durumu şöyle ifade etmektedir: “Açık öğretimi tercih etme nedenim tamamen ailemden kaynaklıydı. Ailem gitmemi istemedi il dışına hocam. Böyle bir eğitim hakkı da olduğu için yani fark etmeyeceği için, lisans eğitimi sonuçta dediler, göndermediler.”

Görüşülen kişilerden üç tanesi evli oldukları ve bundan dolayı çocuklarından, eşlerinden ayrı kalmamak için açık öğretim fakültesini tercih ettiklerini vurgulamaktadırlar. Bu durum, Ö1'in ifadelerinde anlaşılmaktadır: “2000 yılında üniversite sınavına girdim ama örgün eğitime puanım yettiği halde açık öğretimi tercih ettim. Çünkü evliydim, iki çocuğum vardı. Hani örgün eğitime gidecek şeyim yoktu, mecburen açık öğretimden devam etmek zorunda kaldım. Tercih etmemin sebebi bu.” Ö5 de evli olduğu için tercih ettiğini belirtmiştir: “Açık öğretimi tercih etmemin sebebi, benim o dönemlerde iki çocuğum olmuştu. Ben sınava girdiğimde çocuğum 20 günlüktü daha. Yani normal örgün eğitimde tutuyordu ama benim, imkân olmadığı için örgün eğitimle dışarıda okuyamama gibi bir şansım olmadığı için açık öğretimi tercih etmek zorunda kaldım.”

3.2.Üniversiteyi Açık Öğretimde Okumanın Olumlu ve Olumsuz Yanları

Açık öğretim mezunu öğretmenler, yüz yüze eğitim alanlardan farklı olarak derslerini uzaktan eğitimle almışlardır. Açık öğretim büroları tarafından kendilerine verilen ders kitaplarını ve derslerle ilgili televizyonda yayınlanan programları kaynak kullanarak derslerine çalışmışlardır. Açık öğretim fakültesinden mezun olan okul öncesi öğretmenlerine göre açık öğretim fakültesinde okumanın bazı olumlu ve olumsuz yanları vardır. Öğretmenlerin AÖF OÖLP bölümünde okumalarının olumlu ve olumsuz yanları hakkındaki görüşlerinden elde edilen kodlar ve temalar Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Öğretmenlere Göre AÖF OÖLP Bölümünde Okumanın Olumlu ve Olumsuz Yanları

Temalar	Kodlar
Olumlu yanları	Aile yanında kalmak
	Ekonomik nedenler
	Ücretli öğretmenlik yapabilmek
	Esneklik
Olumsuz yanları	İletişimsizlik
	Sosyalleşememe
	Yorgunluk

Görüşme yapılan öğretmenler, üniversiteyi açık öğretimde okumanın olumlu yanı olarak evde, ailelerinin yanında üniversite okumak, maddi yönden tasarruf sağlamak, eğitimleri süresince ücretli öğretmenlik yaparak erkenden mesleki tecrübe kazanmak, Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP derslerinin kız meslek lisesinde aldıkları derslere benzerlik göstermesi, yüz yüze ders olmadığı için ders çalışma saatlerinin esnek olması yanıtlarını vermişlerdir. Dört öğretmen ise bu soruya cevaplamadan geçmiştir.

Öğretmenlerin anlatılarına göre Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP'ye devam ederken aile yanında kalma, olumlu özellik olarak ifade edilmiştir. Konuya ilişkin Ö3 düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir: "Olumlu yanı aileden kopmuyorsun, ailen yanında sürekli destekçin." Ö1 de benzer cevap vermiştir: "Olumlu yanı, evdesiniz. Hem çocuklarınızla ilgilenirken programlı bir çalışmayla çok rahatlıkla bu işi yapabiliyorsunuz. Yani o rahatlıkla okudum."

Açık öğretim sistemiyle üniversite okumanın olumsuz yanlarının neler olduğu sorusuna öğretmenlerin verdiği cevaplar farklılık göstermektedir. Gelen yanıtlardan oluşturulan kodlar iletişimsizlik, sosyalleşememe, ücretli öğretmenlik yapıldığı için bedensel yorgunluk ve olumsuz durum yaşamadım olmuştur. Öğretmenlerden birisi ise bu soruya cevap vermemiştir.

İletişimsizlik teması dersin öğretmenin görülmediği için tecrübelerden yararlanamama, konuların geniş olması ve notlara itirazın çok zor olması olmak üzere üç alt temaya ayrılmıştır. Açık öğretim okuyan öğrencilerin, öğretmenler yerine sadece kitaplardan bilgi edindiklerini ve bu öğrenmenin zorluğunu vurgulayan Ö11: "Açık öğretimde çünkü derslerde tek başınasın, ne bir deneyim duyuyorsun, ne bir öğretmen görüyorsun, kitaplarla baş başın. Kendin çözüm üretmek zorundasın, kendin bir şekilde anlamak zorundasın, anlamadan da olmuyor." demiştir.

3.3.Açık Öğretim Sürecinde Verimli Geçen Dersler

Açık öğretim sürecinde verimli geçen derslere ilişkin öğretmenlerin verdiği yanıtlara göre alan dersleri, çocuk gelişimi, öğretmenlik uygulaması, eğitim bilimleri, tüm dersler ve derslerimi çok hatırlamıyorum olmak üzere altı kod oluşturulmuştur. Öğretmenlerin AÖF OÖLP bölümünde verimli geçen derslere ilişkin öğretmenlerin görüşlerinden elde edilen kodlar ve temalar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Açık Öğretim Sürecinde Verimli Geçen Dersler

Temalar	Kodlar
Verimli dersler	Alan bilgisi
	Çocuk gelişimi
	Öğretmenlik uygulaması
	Eğitim bilimleri
	Tüm dersler
Hatırlanmayan dersler	Hatırlanmıyor

Alan derslerinin verimli geçtiğini söyleyen Ö16, düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir: "Kendi bölümümle alakalı dersler daha eğlenceliydi. Çocuk gelişimi, okul öncesiyle alakalı 0-6 yaş dönemi çocukların gelişim, öğrenme derslerim. Onlar benim için daha verimli geçiyordu."

Ama anatomi, mantık, o tarz dersler çok zorlandım açıkçası.” Öğretmenlik uygulaması dersinin verimli geçtiğini söyleyen Ö1: “Açık öğretimin şöyle güzel bir şeyi vardı: Usta öğretici olarak da çalışma imkânımız vardı. Aslında biz uygulamayı birinci sınıftan itibaren başlatmış olduk. Yani o fırsat bize verildiği için hem usta öğretici, köylerde çalışıyorduk, az öğrencimiz vardı ama kendi sınıfımız vardı. Orada ciddi anlamda deneyim kazandık, yani bir üniversite öğrencisinin kazandığı deneyimden daha fazla. Yani örgün eğitimde okuyan bir öğrenciden daha fazla deneyim kazanmış olduk.” demiştir.

3.4.Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Verimliliği

Görüşme yapılan öğretmenlerin tamamı lisans eğitimlerinde okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerini aldıklarını belirtmişlerdir. Bu iki dersin verimliliğine ilişkin soruya öğretmenlerin verdiği cevaplarla göre verimliydi ve verimli değildi kodları oluşturulmuştur.

Öğretmenlerden Ö9, derslerden aldığı verimi şu cümlelerle dile getirmiştir: “Evet aldım, alıyordum. Tabi ki verimliydi. Az önce de belirttiğim gibi öğretmenlerimden çok şey öğrendim. Kendim de zaten çalışıyordum ama diğer öğretmenlerin tecrübelerinden faydalanmak apayrı bir kazanç oldu benim için.” Ö20, uygulama dersinde yaptığı stajın verimli geçmediğini belirtmiştir: “Ücretli öğretmenlik yaparken ben bir gün izin alıp gidiyordum ama verimli geçmiyordu. Çünkü o zamanki staja bakış açısı, bilmiyorum staj öğretmeninden de kaynaklanıyordu sanırım. Mesela ben staja gittiğimde sadece sergiye yönelik üç boyutlu etkinlik yaptırmışlardı bana, öyle diyebilirim. Sınıf yönetimine aktif katılmıyorduk. Şu anki bizim yanımıza gelen stajyerlerle olan iletişimimiz gibi bir iletişim yoktu öğretmenlerimizle. Bu yüzden de ben verimli geçtiğini düşünmüyorum.”

3.5.Üniversiteye Başlamadan Önce ve Göreve Başladıktan Sonra Açık Öğretimle İlgili Düşüncelerin Değişimi

Yapılan görüşmelerde öğretmenlerin üniversiteye başlamadan önce ve göreve başladıktan sonra açık öğretimle ilgili düşüncelerinin genel olarak değişmediği görülmektedir. Öğretmenlerin bu soruya verdikleri yanıtlara göre düşüncelerimde değişme olmadı, değişme oldu ve kıyaslama yapamıyorum kodları oluşturulmuştur.

Açık öğretime karşı düşüncesinde herhangi bir değişim olmadığını söyleyen Ö3, düşüncesini şu şekilde ifade etmiştir: “Açıkçası ilk başlamadan önce hani şu tedirginlik oluyordu, acaba hani açık öğretimden okuyoruz ama diğer örgün eğitimlerle birlikte bizde atama olacak mıyız, olmayacak mıyız, bunun tedirginliği vardı açıkçası. Ama ilerleyen zamanlarda hani bitirip de bizden bir yıl önce, iki yıl önce atanaları duyduktan sonra çok da bir farkı olduğunu düşünmedim açıkçası.” Düşüncesinin değiştiğini belirten Ö7, düşüncelerinin neden değiştiğini şu sözlerle ifade etmiştir: “Evet oldu. Ben genelde hep açık öğretimi şey zannedirdim. Özellikle erkekler askere gitmekten kaçmak için açık öğretim okuyorlar diye düşünürdüm. Açık öğretimde böyle bir bölüm olduğunu bilmiyordum. Keşke şu an da yine olsa. Hani farklı bölümler olsa. Ne bileyim hukuk olsa, okumayı çok isterim kendi adıma. İşte bu açık öğretimin hani bize yarayan, bayanlara yönelik olsun çok bölüm olduğunu ben zannetmiyorum. Hani var, iki yıllık var ama o da kimsenin işine yaramıyor. Yani insanların

böyle hani özellikle ben mesela engellilerin için farklı bölümler açılmasını çok istiyorum. Çünkü çok fazla var, oluyor bunların.”

3.6.Öğretmenliğe Atandığında Hissedilen Duygu ve Düşünceler

Yapılan görüşmelerde uzaktan eğitim alarak atanan öğretmenlerin birçoğu eğitimleri sürecinde ücretli öğretmenlik yaptıkları için zorlanmadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin bir kısmı ise göreve başladığında tedirgin olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin duygu ve düşünceleriyle ilgili verdikleri cevaplara göre oluşturulan tema ve kodlar Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4: Öğretmenlerin Atandığında Hissettikleri Duygu ve Düşünceler

Tema	Kodlar
Duygu ve düşünceler	Tedirgin
	Rahat
	Farklı duygu hissetmedim

Ö17, kız meslek lisesi mezunu olmasının avantajını şu sözlerle ifade etmiştir: “Ben duygu ve düşünce olarak uzaktan eğitim aldığımı düşünmüyorum çünkü kız meslek lisesi mezunuydum. Atanmadan önce altı yıl usta öğreticilik yaptım. Ben bu işin hamurundan geldim. Onun için hiçbir değişiklik olmadı düşüncelerimde.”

Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP eğitimine devam ederken bir yandan ücretli öğretmenlikle göreve başlamayı dezavantaj olarak gören Ö18 de lisans eğitimini tamamlamadan, ücretli öğretmenliğe başlamanın dezavantajını yaşadığını şöyle anlatmıştır: “Sınıf ortamına, okul ortamına yabancıydım. Orda çocukları tanımak veya çevredeki kişilerle iletişime geçmek biraz beni tedirgin etmişti. Ama kısa sürede tekrar kendimi toparlayarak işe alıştım.”

3.7.Öğretmenliğe Başlanıldığında Karşılaşılan Sorunlar

Yapılan görüşmelerde öğretmenlerin, göreve başladıklarında en çok okulun fiziki donanımına ilişkin sorunlarla karşılaştıkları görülmüştür. Fiziki donanım yetersizliği, öğretmenlerin kendilerini acemi hissetmeleri, velilerle yaşanan problemler, AÖF mezunu oldukları için diğer meslektaşların bakış açıları, sınıftaki öğrencilerin yaş grubunun farklı olması ve öğretmene fazladan iş yükü verilmesi yaşanan sorunlardır. Yaşanan sorunlara ilişkin tema ve kodlar Tablo 3’te verilmiştir. Öğretmenlerden altısı ise sorun yaşamadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 5: Öğretmenlerin Meslekte Karşılaştıkları Sorunlar

Tema	Kodlar
Meslekte yaşanan sorun	Acemilik
	Velilerle yaşanan problemler
	Fiziki donanım eksikliği
	Meslektaşların bakış açısı

Fiziki donanım yetersizliğinden sorun yaşayan öğretmenlerden Ö4, yaşadığı sorunlarda fiziki donanım eksikliğini şu sözlerle vurgulamıştır: “Öğretmenliğe başladığımda doğuda

başladığım için doğunun şartları burası gibi değil. Doğuda bir sınıfım bile yoktu. Yani bana bir okulun kullanılmayan bir sınıfı verilmişti. Hiçbir malzemem yoktu, o bir masa ile ders yapmaya çalışıyordum. Yani o yönden bayağı bir sorunlarla karşılaştık. Isınma sorunumuz vardı, bir sobamız vardı ve yakmıyorlardı. Şey olarak yani okul şartları olarak sıkıntı yaşadım.” AÖF mezunu olduğu için meslektaşları tarafından tepki aldığını belirten Ö3, yaşadığı sorunu şu sözlerle belirtmiştir: “Dediğim gibi açık öğretim mezunlarına çok tepki oluyordu hem kendi meslektaşlarımızdan hani okul öncesi branşlarımızdan hem de diğer branşlardan açıkçası tepki aldığımız oluyordu ki zamanla hani bunu yendik açıkçası.” AÖF’den mezun olup atamasının yapılmasını diğer öğretmenlerin haksızlık olarak değerlendirdiği görülmektedir.

3.8.Sorunların Üstesinden Gelebilmek İçin Başvurulan Yollar

Öğretmenlerin, mesleğe başladığında karşılaştıkları sorunların üstesinden gelebilmek için hangi yollara başvurulduğu sorulmuş ve bu soruya iletişim (meslektaşlarla, velilerle veya diğer kişilerle) kurdum, kendi çabalarım ile araştırma yaptım, sorun yaşamadım, herhangi bir yola başvurmadım ve öğrencilere uyku saati yaptım yanıtları alınmıştır. Öğretmenlerin mesleğe başladıkları ilk zamanlarda karşılaştıkları sorunlara karşı uyguladıkları çözümlere ilişkin kod ve temalar Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 6: Öğretmenlerin Mesleğin İlk Yıllarında Karşılaştıkları Sorunlara Karşı Uyguladıkları Çözüm Yolları

Tema	Kodlar
Çözüm yolları	Meslektaşlarla iş birliği
	Yoğun çaba
	Zamana bırakma

Meslektaşlarıyla iletişim kurarak sorunların üstesinden geldiğini söyleyen Ö19’un ifadeleri şu şekildedir: “Benim grubumdan, mezun olduğumuz gruptan da çok fazla arkadaşımız vardı. Yine başka yerden arkadaşlarla da gruplarımız vardı. Sorunlarımızı hani genel sorunları ya da şöyle söyleyebilirim, meslekle ilgili toplanıp konuştuğumuzdaki sorunları yine bu arkadaşlarla, meslek gruptan arkadaşlarla konuşup ortak çözüm arama yoluna gidiyorduk. Hani en kısa sürede nasıl çözülebilir, ne yapabiliriz?” Çalıştığı okulun bağlı olduğu milli eğitim müdürlüğüyle iletişime geçerek sorunları çözüme yoluna gittiğini söyleyen Ö8’in anlatısı şu şekildedir: “Hocam, ben bu sorunların üstesinden gelebilmek için milli eğitimle filan çok görüştim. İşte gerekli malzemeleri filan temin etmelerini istedim, edilenler oldu. Edilmeyenler olduğu zaman da hocam kendi başıma işte bazı mobilyacıydı, işte ne bileyim başka ek kaynak bulabileceğim hani insanlarla görüştim ya da arkadaş ortamında kendi aralarımızda işbirliğiyle bir şekilde halletmeye çalıştık. Tamamen girişimcilikle hocam, o şekilde halletmeye çalıştık.”

3.9.Sorunların Çözümünde Lisans Eğitiminin Yol Göstericiliği

Lisans eğitiminin, yol göstericiliğine ilişkin soru öğretmenlere yöneltilmiştir. Öğretmenlerden yedisi lisans eğitiminin yeterli olmadığını ifade ederken dokuz öğretmen ise bu eğitimin faydalı olduğunu belirtmiştir. Dört öğretmenin cevapları ise konudan bağımsızdır.

Sorunların çözümünde lisans eğitiminin yeterli olmadığını ifade eden Ö1'in ifadeleri şu şekildedir: "Şimdi ben lisans eğitiminde zaten çok yeterli olduğumu bilseydim, hani aldığım lisans eğitiminin, dediğim gibi bu araştırma işine fazla dönmeyecektim. Veya kendime daha çok güvenecektim. Ama ben hiçbir zaman bu konuda kendimi tam olgun ve yetkin görmedim. Her zaman kendimi bir tık daha üste çıkarmak için çabaladığım için bana göre çok yeterli değildi o eğitim. Yani diyorum ya hani hocalarla yüz yüze değilsin, yani uzaktasın." Lisans eğitimi sırasında edindikleri teorik bilgileri sınıfında uygulayan Ö12, eğitimi yeterli bulmuştur: "Yani aldığımız eğitimi pekiştirdi. Öğretim yöntem ve tekniklerini çok detaylı öğrendik. Gerçekten yani hangi etkinlikte neyi, nasıl yapacağımızı ki, ikinci olarak bence şey lisans eğitiminde ölçme ve değerlendirme gerçekten başlı başına öğrenilmesi gereken en önemli nokta diyebilirim."

3.10.Meslekte Karşılaşılan Sorunları Çözmede Diğer Okul Öncesi Öğretmenlerden Destek Alma

Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde mesleklerinde karşılaştıkları sorunlar sorulmuştur. Sorunların çözümlerine yönelik diğer okul öncesi öğretmenlerden destek alınıp alınmadığına ilişkin veriler elde edilmiştir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu karşılaştıkları sorunlarda meslektaşlarından yardım aldığını belirtirken, öğretmenlerden birkaçı ise yardım almadığını ifade etmiştir.

Meslektaşlarından halen yardım aldığını belirten Ö7, anlatılarında şu ifadelere yer vermiştir: "Alıyorum. Yani bugün bile herhangi sorun yaşadığım zaman ya da işin içinden çıkamadığım bir şey yaşadığım zaman etrafımdaki arkadaşlarımdan soruyorum. Etrafımdaki olan herkesle elimden geldiği kadar sorunu paylaşıp yardım almaya mutlaka çalışıyorum." Etrafında başka okul öncesi öğretmeni olmadığı için yardım almadığını belirten Ö12, anlatılarında şu ifadelere yer vermiştir: "Hayır almadım. Atandığımdan beri tek zümreli bir okulda çalışıyorum. Tek öğretdim, dolayısıyla yani bu konuda kimseden destek almadım. Bir zümrem de olmadı açıkçası şimdiye kadar."

3.11.Yardım Alınan Öğretmenlerin Fakültede Yüz Yüze Eğitim Alma Durumları

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu karşılaştıkları sorunlarda diğer okul öncesi öğretmenlerinden yardım aldıklarını belirtmişlerdir. Yardım alan öğretmenlere, kendilerine yardım eden öğretmenlerin mezun oldukları fakülteye ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin yarısı, yardım edenlerin hem fakültede yüz yüze eğitim almış hem de Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP'den mezun olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin diğer yarısı ise yardım aldıkları kişilerin sadece yüz yüze eğitim alan öğretmenlerden oluştuğunu veya yardım eden öğretmenlerin sadece Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP'den mezun kişiler olduğunu söylemişlerdir.

Yardım alan öğretmenlerden Ö2, düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir: "Yüz yüze eğitim alanlar da vardı, almayanlar da vardı. Ben açıkçası hiçbir zaman böyle bir ayrıma gitmedim. Hani o örgün eğitim aldı, o açık öğretim bitirdi gibi bir ayrıma hiç yapmadım. O yüzden gözlemlerime göre yeterli gördüğüm ya da farklı alanlarda yeterli gördüğüm kişilerin her zaman bilgi, birikiminden faydalanmak istemişimdir. Çok faydasını gördüğüm insanlar da

vardı.” Yardım aldıkları öğretmenlerin yüz yüze eğitim aldıklarını ifade eden Ö1, anlatılarında şu ifadelere yer vermiştir: “Evet, zaten onlar üniversitede okuyorlardı. Hem de en iyi hocalardan Belma hoca gibi falan çok iyi hocaların öğrencileriydi onlar. Zaten onlardan çok şey öğrendim.” Ö20 de yardım eden öğretmenlerin yüz yüze eğitim aldıklarını belirtmiştir: “Evet, onlar yüz yüze eğitim almışlardı.” Ö10 da yüz yüze eğitim alan kişilerden yardım aldığını söylemiştir: “Evet, çoğu almışlardı. Hacettepe mezunu da vardı, birçok Boğaziçi mezunu da vardı, benim gibi ama onlardan birkaç kişi dışında böyle önyargılı hiç yadırgayıcı bir şey olmadı aramızda.”

3.12.Mesleği İcra Ederken Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Okul Öncesi Lisans Programından Mezun Olmanın Avantajları

Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP’ye devam eden öğretmenler, lisans eğitimi alırken bir yandan da ücretli öğretmenlik yapma imkânı bulmuşlardır. Öğretmenlerin yarısı lisans öğrencisi iken ücretli öğretmenlik yapmayı avantaj olarak belirtmişlerdir. Esnek çalışma zamanı sağlaması ve farklı bakış açıları kazandırması da programın avantajları olarak belirtmiştir. Programın herhangi bir üstünlük sağlamadığını ifade eden öğretmenler de mevcuttur.

Lisans eğitimi devam ederken ücretli öğretmenlik yaptığı için atandığında daha tecrübeli olduğunu belirten Ö3, anlatısında şunları vurgulamıştır: “Yani biz zaten şöyle söyleyeyim, diğer üniversiteye devam eden arkadaşlardan bizim farkımız ve en önemli farkımız şu oldu: Biz mesleği zaten ilk günden beri ücretli öğretmenlik yaparak ilk günden beri çocuklarla birlikteydik ve mesleğe ilk atandığımda, ilk başladığımda daha doğrusu kadrolu olarak başladığımda birçok şeyi biliyordum. Çocuklarla nasıl iletişim kuracağımı biliyordum, ailelerle nasıl iletişim kurabileceğimi biliyordum, yeri geldiği zaman ailelerin bana destek olması için işte nasıl davranabileceğim konusunda tecrübe sahibiydim açıkçası.” Ö13, ücretli öğretmenlik yaptığı için hem mesleki tecrübe kazanmayı hem de iş hayatına erken başlamayı avantaj olarak değerlendirmiştir: “Yani mesleğe daha erken atılıp daha erken tecrübe sahibi olmama vesile oldu. Bir taraftan da dediğim gibi maddi olaraktan da çalışmış olmak benim için güzeldi. Benim o dönemde ihtiyacım olan bir durumum olduğu için çalışma hayatına atılmış olduk bir taraftan da.”

3.13.Mesleği İcra Ederken Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Okul Öncesi Lisans Programından Mezun Olmanın Dezavantajları

Yapılan görüşmelerde öğretmenlere, Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP mezunu olmanın onların çalışma hayatlarında dezavantajlı bir durum olup olmadığı sorulmuştur. 14 öğretmen mezun oldukları lisans programının mesleklerini icra ederken herhangi bir dezavantajlı durum oluşturmadığını belirtmiştir. Beş öğretmen açık öğretimden mezun olmanın çalışma hayatında dezavantajlı bir durum olduğunu belirtirken bir öğretmen de kararsız olduğunu söylemiştir.

Ö9, açık öğretim fakültesini isteyerek tercih ettiği için herhangi bir dezavantaj yaşamadığını söylemiştir: “Bir dezavantaj olduğunu düşünmüyorum, sonuçta bu benim seçimimdi. İstemesem gitmeyebilirdim de. Yani zaten sayılı tercihim vardı. Kendi isteğimle bilerek, işi bilerek tercih ettim yani. Rastgele yaptığım bir tercih değildi benim için.”

Önyargıyla karşılaşan Ö20, düşüncelerini şu şekilde dile getirmiştir: “Arkadaşlar arasında dışlanmak ya da velinin açık öğretimli olarak bakması, ilk etapta güvenememesi tabii dezavantaj, yıpratıcı bir süreç. Aynı işi yapıyoruz, kendimizi başarılı hissediyoruz ama birileri bize bir eksiklikmiş gibi davranıyor. Bu da tabii ki olumsuz etkiliyor.”

3.14. Uzaktan Eğitim Yoluyla Öğretmen Yetiştirilmesinin Uygunluğu

Öğretmenlerden uzaktan eğitim yoluyla öğretmen yetiştirmenin doğruluğunu irdelemeleri istenmiştir. Uzaktan eğitimle öğretmen yetiştirilmesini öğretmenlerin yarısı doğru bulurken uygulamanın yanlış olduğunu belirten öğretmenler de bulunmaktadır. Kararsız olduğunu söyleyen öğretmenler de mevcuttur.

Ö11, 2000-2012 döneminde okul öncesi öğretmeni ihtiyacı olduğu için böyle bir uygulama yapıldığını söylemiştir. Verilen eğitimin doğru olduğunu ve yerinde bir karar olduğunu şu sözlerle ifade etmiştir: “Bence yanlış bir şey değil. Yani çok fazla normal eğitim alıp, atanamayan öğretmenlerimiz varken buna gerek yok. Açık olduğu için o süreç öyle yapıldı, şu anda açık kapandığına göre gerek yok. Ben yani yerinde bir karar olarak düşünüyorum.” Ö2’nin çaba göstermenin önemini vurgulayan düşüncesi şöyledir: “Yani dediğim gibi bu uzaktan eğitim ya da örgün eğitim, eğer buna gerçekten çaba gösteriyorsak ben ya da benim gibi binlercesi, hani bir şeyler öğrenebilmek için çaba gösteriyorsak bunun uzaktan ya da örgün olarak ayırımını yapmadım. Bence bir fark yok.” Ö17 ise uygulamanın doğru olduğunu ancak yalnızca kız meslek lisesinden mezun öğrencilerin kabul edilmesi gerektiğini söylemiştir: “Evet, güzel bir soru. Şayet uzaktan eğitim alan öğretmen, eğer uzaktan eğitime, o mesleğe gelirken altyapısı olarak, bir meslek lisesi mezunuysa, temel almışsa çok rahat bir şekilde avantaj sağlıyor. Evet, yetiştirilebilir ama normal bir liseden gelip uzaktan eğitimle öğretmen ve eğitim fakültesi evet zor, yapamaz, kesinlikle yapamaz.”

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Sözlü tarih yöntemiyle Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP mezunu öğretmenlerin, öğretmenlik deneyimlerinin incelenmesinin amaçlandığı bu çalışmanın odak noktası öğretmenlerdir. Katılımcıların düşünceleri, gözlemleri, anı ve deneyimleri ile araştırma şekillendirilmiştir (Çurku, 2020:9). Araştırmanın amacını yansıtabilecek öğretmenler seçildikten sonra onların söylemleri ve deneyimlerinden elde edilen veriler yazılı kaynaklarla karşılaştırılmıştır (Dere ve Dinç, 2020:275). Karşılaştırmanın amacı dönem kaynakları ile deneyimlerin benzerlik ve farklılıklarını görebilmektir (Sağlam, 2012:275). Böylelikle çalışmanın bilimsel ölçütlere göre uygunluğu sağlanmaya çalışılmıştır (Thompson, 1973:25).

Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP’yi tercih etme nedeni olarak ailenin yanında kalma, maddi nedenler, üniversiteye giriş sınavı puanının yüz yüze eğitim için yetersiz olması, okul yönetimi tarafından yönlendirilme, iş imkânı ve lisans tamamlama olarak belirtilmiştir. Maddi nedenler açık ve uzaktan eğitimin tercih edilme nedenlerinden biri olarak Lenar vd. (2014)’nin çalışmasında da görülmektedir.

Yüz yüze eğitime puanı yetmediği için Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP’yi tercih ettiğini söyleyen öğretmenlerin söylemleri ÖSYM verileri ile de paralellik göstermektedir.

2011 yılında Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP'nin taban puanı 387, 552 iken ona en yakın devlet üniversitesinin birinci öğretiminin puanı 416,334 ikinci öğretimin puanı da 413,125'tür (Web 4).

Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP mezunu öğretmenlerin deneyimlerinin incelendiği araştırmada açık ve uzaktan eğitimin olumlu yanı olarak aile evinde kalmaktan söz edilmiştir. Ailenin yanında eğitimlerine devam etmeleri öğrencilere maddi, ulaşım, konaklama açısından onlara kolaylık sağlamaktadır. Araştırmanın bu sonucu Lenar vd. (2014)'nin çalışmasının sonucuyla da desteklenmektedir. Lenar vd. (2014) uzaktan eğitimin esnek olmasını hem öğrenci hem de devlet açısından çok fazla maddiyat gerektirmemesini, konaklamaya ihtiyaç duymadan evden derslere katılım sağlanabileceğini olumlu özellik olarak açıklamışlardır. Katılımcılara göre esnek çalışma saatlerinin olması da açık ve uzaktan eğitimin olumlu yanlarından. Bu sonuç, Zaborova vd. (2017)'nin çalışmasıyla benzerlik göstermektedir. Uzaktan eğitimin zaman, esneklik ve ulaşım konularında avantajları olduğunu Zaborova vd. (2017) da ifade etmişlerdir. Yaşanan teknik arızalar, dersin öğretmeni ile iletişimsizliğin olması, öğrencinin geri bildirim alamaması da dezavantaj olarak sunulmuştur. Dezavantajlara bağlı olarak eğitimin kalitesinin düşük olduğu düşünülmüştür.

Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP'nin olumsuz yanlarından biri iletişimin eksikliği olarak vurgulanmıştır. Dersin öğretmeniyle iletişimin yaşanmaması en olumsuz yön olarak dile getirilmiştir. Pozdnyakova ve Pozdnyakov (2017) çalışmalarında öğrencilerin yaşadığı deneyim ve iletişim eksikliğini uzaktan eğitimin en büyük sorunları olarak belirtmişlerdir. bu durum yapılan araştırmanın Pozdnyakova ve Pozdnyakov (2017)'un çalışmalarıyla benzer olduğunu göstermektedir. İletişimsizlik yalnızca öğretmen-öğrenci paydaşları ile sınırlandırılmamış; sınıf ortamı, arkadaş ortamının olmaması da iletişim eksikliğinin başka bir boyutu olarak gösterilmiştir. Ücretli öğretmenlik yaparken öğrenime devam etmenin bedensel yorgunluğu artırması da yaşanan olumsuz durumlarından.

Açık öğretim sürecinde en çok alan derslerinin verimli geçtiği belirtilmiştir. Öğretmenlerden yalnızca üçü derslerin verimli geçmediğini söylemiştir. Açık öğretimde alınan derslerin verimli olduğu düşünülmektedir. Çalışma bu yönüyle Zaborova vd. (2017) ile farklı sonuçlar ortaya koymuştur. Görüşme yapılan öğretmenlerin %75'i uygulama derslerinin verimli olduğunu ifade etmiştir. Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP eğitiminin daha kaliteli olabilmesi için bölüme yalnızca kız meslek lisesi mezunu öğrencilerin alınması ve uygulama derslerinin yüz yüze eğitim veren okullarla benzer yapılmasının böyle bir sonuç ortaya çıkardığı düşünülmektedir. Katılımcıların %80'inin açık ve uzaktan eğitime ilişkin düşünceleri çalışma hayatına başladıktan sonra da değişmemiştir.

Öğretmenler mesleğe ilk başladıklarında karşılaşılan sorunların en başında fiziki donanım eksikliği geldiğini belirtmişlerdir. Bunun yanında katılımcıların açık ve uzaktan eğitim mezunu oldukları için diğer meslektaşlarının bakış açılarının farklı olması yaşadıkları sorunlardandır. Pozdnyakova ve Pozdnyakov (2017)'nin çalışmalarında işverenlerin açık öğretim mezunu kişilere daha az ilgi gösterdiğini ortaya koymuşlardır. Çalışmalardan elde edilen verilere göre açık öğretime bakış açılarının benzer olduğu söylenebilir. Velilerle yaşanan

problemler de karşılaşılan sorunlar arasında yer almaktadır. Ailelerin ilgisizliği, aile etkinliklerine katılım sağlanmaması, meslekte karşılaşılan sorunlardandır.

Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP'den mezun olan öğretmenler karşılaştıkları güçlüklerle başa çıkmak için meslektaşlarından ve varsa okullardaki zümrelerinden yardım almışlardır. Araştırma bu yönüyle Erdoğan vd. (2017)'nin çalışmalarında da meslektaşlarla bilgi paylaşımının vurgulanmasıyla benzer sonuç taşımaktadır. Bunun yanında araştırma yapılarak sorunların çözülmeye çalışılması, güçlüklerle başa çıkmak için başka bir metottur.

Sorunların çözümünde lisans eğitiminin yol göstericiliğini öğretmenlerden dokuzu yeterli bulurken yedi öğretmen yetersiz bulmuştur. Dört öğretmen ise cevap vermemiştir. Yeterli ve yetersiz bulan öğretmenlerin sayılarının birbirlerine oldukça yakın olması konuya ilişkin net bir sonucu ortaya koymayı güçleştirmektedir. Zaborova vd. (2017) çalışmasında açık ve uzaktan eğitimde öğrenci sayısının arttığını ancak kaliteye önem verilmediğini ifade etmiştir. Bunun yanında Lenar vd. (2014) uzaktan eğitimin kalitesini arttırmak için meslek liselerinden destek alınması gerektiğini ifade etmiştir.

Mesleği icra ederken Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP'den mezun olmanın avantajları olarak katılımcı öğretmenlerin yarısı lisans eğitimleri süresince ücretli öğretmenlik yaptıkları için tecrübe sahibi olduklarını belirtmişlerdir. Bunun yanında diğer üstün yönler olarak, esnek çalışma saatlerini ve farklı bakış açıları sunduğunu ifade etmişlerdir. Ücretli öğretmenlik yaptıkları için bu durumu mesleğe başladıklarında avantaj olarak değerlendiren öğretmenlerin cevapları, uzaktan eğitimin olumlu yanları, mesleğe başlanıldığında yaşanan duygu ve düşünceler sorusuyla tutarlıdır. Öğretmenlerin %40'ı herhangi bir üstünlük olmadığını ifade etmiştir.

Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP'den mezun olmanın mesleği icra ederken herhangi bir dezavantaj oluşturmadığını söyleyen öğretmenler, katılımcıların %70'ini oluşturmaktadır. Açık öğretim mezunu olmanın meslektaş ve veliler tarafından önyargıyla yaklaşıldığını, bu durumun dezavantaj yarattığını da ifade etmişlerdir. Okul öncesinde aile katılımı ve sosyal ortamın önemini anlatan Turdieva (2021)'nin çalışması velilerle aile ortamı kurmanın önemini vurgulamaktadır. Açık öğretim mezunu öğretmenlerin bu baği kurabilmeleri için yüz yüze eğitim veren fakülteden mezun öğretmenlerden daha fazla çaba harcamaları gerektiği söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %50'si açık öğretimle öğretmen yetiştirilmesini uygun bulurken %40'ı uygun olmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin %10'u kararsız kalmıştır. Öğretmenlerin %55'i ihtiyaç halinde tekrar açık ve uzaktan eğitimle OÖLP'nin açılmasının uygun olacağını ifade etmiştir. Katılımcı öğretmenlerin %40'ı uzaktan eğitimin yetersizliğini vurgulamış ve OÖLP'nin açık ve uzaktan eğitimle açılmasının uygun olmadığını belirtmiştir.

Araştırma, Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP mezunu 20 öğretmenin katılımı ile sınırlıdır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin düşünceleri ve deneyimlerine ilişkin herhangi bir çalışmaya rastlanmadığı için verileri karşılaştırma imkânı oldukça güçtür. Program kapandığı için bölüm dersleri, saatleri, kaynaklarına ulaşmak zordur. Öğretmenler de genellikle

kaynakları hatırlamakta güçlük çekmiştir. Öğretmenlerin düşünceleri ve deneyimlerinden yola çıkarak araştırmacılara yönelik öneri niteliğinde şu tavsiyeler verilebilir:

Anadolu Üniversitesi AÖF OÖLP ‘den mezun öğretmenlerin deneyimlerine ilişkin görüşlerinin sözlü tarih yöntemiyle araştırıldığı bu çalışma başka bir yöntem kullanılarak genişletilebilir. İstanbul Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakülteleri çocuk gelişimi bölümlerinden mezun olup pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adayları ve öğretmenlerle de sözlü tarih yöntemi kullanılarak bir araştırma yapılabilir. Ayrıca Araştırma, şu an eğitim öğretime devam eden açık öğretim fakültelerinden mezun olan kişilerle de yapılabilir.

Araştırmada açık ve uzaktan eğitimin en önemli sorunu olarak iletişimsizlik sunulmuştur. 2000-2012 eğitim-öğretim yılları arasındaki dönemde öğrenciler açık ve uzaktan eğitimde TV ve kitaplardan yararlanmışlardır. Günümüzde AÖF’ye devam eden öğrencilere derslerine ilişkin kitap verilmekte ve internet sitesi üzerinden öğrenciler kendi şifreleriyle yazılı dokümanlara ulaşmaktadır. Ancak konuya ilişkin soru-cevaplara yer veren video gibi işitsel ve görsel materyallere de ihtiyaç vardır. Videonun yanı sıra sorusu olan öğrenciler için haftanın bir saatinde öğretmen ile canlı soru-cevap etkinliği yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akbulut, H. (2014). *Sinemaya Gitmek ve Seyir: Bir Sözlü Tarih Çalışması*. Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırma Dergisi (EJOIR), 2(Özel), 1- 16.
- Altay, S., İra, N., Ünal Bozcan, E., & Yenal, H. (2011). *Cumhuriyetin Kuruluşundan Günümüze Milli Eğitim Şuralarında Okul Öncesi Eğitimi ve Bugünkü Durumu*. New World Sciences Academy, 6(1), 660-672.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (24 b., s. 286). Ankara: Pegem Akademi.
- Çurku, R. (2020). *Kronolojik Düşünme ile Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerilerini Kazandırmada Sözlü Tarihin Rolü: Van Dügünleri Örneği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. (s. 9). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Tarih Eğitimi Bilim Dalı.
- Dağlıoğlu, H., & Genç, H. (2018). *Öğretmen Yetiştirme ve Okul Öncesi Öğretmenin Özellikleri*. G. Haktanır (Dü.) içinde, Erken Çocukluk Eğitimine Giriş (1 b., s. 188). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Dere, İ., & Dinç, E. (2020, Aralık). *Sözlü Tarihin Geçerliliği ve Güvenilirliği Üzerine Bir Değerlendirme*. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 21(2), 275-289.
- Duman, T. (2017). *Öğretmen Yetiştirme Alanındaki Uygulamalar ve Gelişmeler*. M. Ç. Özdemir (Dü.) içinde, Eğitim Bilimine Giriş (Cilt 4, s. 334-353). Ankara: Pegem Akademi.
- Düşek, G., & Dönmez, B. (2012). *Türkiye’de Yayımlanan Okul Öncesi Eğitim Programları*. Mesleki Bilimler Dergisi, 1(1), 68-75.

- Erdoğan, S., Yıldırım, A., Parpucu, N., & Ülkü, Ü. (2017). *Okul Öncesi Eğitimde Öğretmen Destek Programının Uygulamaya Yansımaları*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 32(2), 494-512.
- Ergen, H. & Günay, T. 2019. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çalıştığı Kurumlarda Yaşadığı Yönetimsel Sorunlarla İlgili Görüşleri*. Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi , 5 (2) , 63-89.
- Erkek, M. S. (2009). *II. Meşrutiyet Döneminde Türk Eğitim Sistemindeki Gelişmeler ve Ethem Nejat Bey*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. (s. 129). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gelişli, Y. (2005). *Türkiye'de İlköğretimin Gelişimi* (1 b., s. 114). Ankara: Sistem Ofset.
- Güler, E. (2018). *Açık ve Uzaktan Öğrenme Ortamlarında Esneklik*. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, 4(3), 75-95.
- Karlıdağ Özbay, İ., & Sağlam, M. (2021). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Meslek Yaşantılarının İlk Yıllarına İlişkin Anlatıları*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 54(2), 391-430.
- Lenar, S., Artur, F., Ullubi, S., & Nailya, B. (2014). *Problems And Decision In The Field Of Distance Education*. Procedia - Social and Behavioral Sciences(131), 111-117.
- MEB. (2000, Şubat 21). Genelge 2000/24. *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Öğretmen Yetiştirilmesi ile İlgili Protokol*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü.
- Merriam, S. (2018). *Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber* (3 b., s. 173). (S. Turan, Çev.) Ankara: Nobel.
- Miles, M. B., ve Huberman, A. M. (2015). *Nitel Veri Analizi*. (S. A. Altun, ve A. Ersoy, Çev.) (s. 55). Pegem Akademi.
- Oktay, A. (2016). *Türkiye'de Okul Öncesi Eğitim, Öğretmen ve Öğretmen Yetiştirme*. R. Zembat (Dü.) içinde, *Okul Öncesi Eğitime Giriş* (2 b., s. 36). Ankara: Hedef CS Yayıncılık.
- Pozdnyakova, O., & Pozdnyakov, A. (2017). *Adult Students' Problems in the Distance Learning*. 16th Conference on Reliability and Statistics in Transportation and Communication, (s. 243-248). Riga, Latvia.
- Sağlam, M. (2012). *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin Kuruluş Süreci Üzerine Bir Sözlü Tarih Denemesi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 45(2), 275-296.
- Sağlam, M. (2014). *Sözlü Tarih Yöntemiyle 1970'ler İlkokul Öğrencileri* (1 b., s. 7). Ankara: Gece Kitaplığı.
- Sağlam, M. (2015). *1960-1970 Period Yozgat High School Graduates: Our Teachers*. Journal of Education and Future, (8), 103-115.
- Tan, M., Şahin, Ö., Sever, M., & Bora, A. (2007). *Cumhuriyet'te Çocuklar* (2 b. s. 11). İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- Thompson, P. (1973). *The Voice of the Past: Oral History*. (1), 25-31.

- Turdieva, M. J. (2021). *The Role of the 'First Step' State Curriculum in the Preschool Education System*. International Journal of Multidisciplinary Research and Analysis, 4, 202-204.
- Tüfekci Akcan, A. (2018). *Erken Çocukluk Eğitimi ve Tarihsel Gelişimi*. İ. Ulutaş, & S. Demiriz (Dü) içinde, Erken Çocukluk Eğitimine Giriş (1 b., s. 19). Ankara: Pegem Akademi.
- Ünüvar, P., & Pişgin Çivik, S. (2014). *Türkiye'de Okul Öncesi Eğitimin Gelişimi*. S. Seven (Dü.) içinde, Okul Öncesi Eğitime Giriş (1 b., s. 27). Ankara: Pegem Akademi.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (11 b., s. 243). Ankara: Seçkin.
- Zaborova, E. N., Glazkova, I., & Markova, T. (2017). *Distance Learning: Students' Perspective*. Sociological Research(2), 131-139.
- Web 1. Tarihçe. <https://www.yok.gov.tr/kurumsal/tarihce>, Erişim tarihi: 26.08.2021.
- Web 2. (Anadolu Üniversitesi). (2014a, Nisan). Program Profili. <https://abp.anadolu.edu.tr/tr/program/programProfili/1670/8>, Erişim tarihi: 01.06.2021
- Web 3. (Anadolu Üniversitesi). (2014b, Nisan). Ölçme ve Değerlendirme. <https://abp.anadolu.edu.tr/tr/program/olcmeDegerlendirme/1670/18>, Erişim tarihi: 01.06.2021
- Web 4. (2011, Ağustos 19). 2011-ÖSYS Yükseköğretim Programlarının En Küçük ve En Büyük Puanları Listesi (Tablo 4). [osym.gov.tr](https://www.osym.gov.tr): <https://www.osym.gov.tr/Eklenti/206,kilavuzyayinexceldokumutablo4ypdf.pdf?0>, Erişim tarihi: 01.06.2021.

Çatışma Beyanı: Bu çalışma ile ilgili taraf olabilecek herhangi bir kişi ya da finansal ilişki ve dolayısıyla herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek ve Teşekkür: Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Etik Kurul Kararı: Bu araştırma, Yozgat Bozok Üniversitesi Etik Komisyonu tarafından 95799348-050.01.04-E.29932 sayı ve 25/11/2020 tarihli yazısıyla onaylanmıştır.

Katkı Oranı: Yazarlar makaleye eşit oranda katkıda bulunmuştur.